

Jugoslovenski KOROTAN

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu, Glavni trg štev. 141.

List izhaja vsak teden vsaj enkrat, po potrebi večkrat.

List se mora plačati, najmanj za 20 številk naprej 5 K, 40 številk 10 K.

Velikovec, 23. svečana 1919.

Urejuje Srečko Puncer.

Izdaja nadp. Fr. Malgaj.

Cene inseratom so: cela stran 100 K, pol strani 60 K, $\frac{1}{3}$ strani 40 K, $\frac{1}{4}$ strani 35 K, $\frac{1}{5}$ strani 30 K, $\frac{1}{6}$ strani 25 K, $\frac{1}{8}$ strani 18 K, $\frac{1}{10}$ strani 16 K, $\frac{1}{12}$ strani 14 K. — Popusti: pri 2—5 kratni objavi 15 %, pri 6—10 kratni 25 %, pri 11—20 kratni 35 %, pri 21—50 kratni 50 %.

Kako dolgo še?

Srečko Puncer.

Dne 14. jan. je bilo sklenjeno med koroškimi Nemci in II. vojnim okrožjem SHS premirje. 22. jan. sta se sporazumeli naša deželna vlada v Ljubljani in nemško koroška vlada v Celovcu, da se podvržeta v odločitvi začasne upravne meje v Korotanu razsodbi ameriške komisije. Premirje naj bi trajalo do določitve demarkacijske črte. Dne 6. febr. je komisija končala svoje delo in odpotovala na Dunaj, da predloži svojo razsodbo v odobrenje prof. Coolidge-u (Kulidž-u), načelniku ameriškega proučevalnega odposlanstva za narodnostne razmere na ozemlju bivše avstroogrske države.

Motil bi se pa bridko, kdor bi mislil, da smo imeli na korotanski fronti res premirje, kakor je bilo dogovorjeno v graški pogodbi in kakršno je pričakoval vsak pošten človek. Mednarodne pogodbe spoštujejo vsi omikani in neizobraženi narodi, tudi priprosti Indijanci. Ne tako najbolj „kulturn“ narod na svetu Nemci, ki so jim pogodbe „cunjja papirja (Bethman Holweg). Od 14. januarja so jedantridesetkrat prekršili premirje z napadom na naše frontne čete. Pri teh napadih smo imeli v preteklem tednu dva mrtva in nekaj ranjenih. Kri nedolžnih žrtev zavrattnega ubojstva kriči na glas pa maščevanju.

Belimo si glave in ne moremo razumeti, zakaj antanta ne napravi kratkega računa s to cigansko sodrgo, ki z

blazno besnostjo tepta zakon, in pogodbo in ravna z ujetniki kot divja zver ubogim plenom. Tako so ujeli v Vovbrah pešča J. Cigaleta. Najprej so ga opljuvali in pretepli, da se je revež nezavesten zgrudil na tla in takega so ga dobesedno počasi zaklali. Z bodalom so mu razrezali prsa in trebuh, da se je vse drobovje vsulo ven, nato so ga vlekli do prihodnje vasi, kjer so ga naložili na najbolj gnojni voz in ga vozili po vasi ter se hvalili: glejte, danes smo zopet zaklali eno slovensko svinjo. Nato so izkopali jamo, hijene pa so se namaškarale in kot pustne šeme plesale in pele okrog jame, kamor so nesrečneža zakopali. Slučaj je naznanjen ameriški komisiji in ker je kraj kamor so žrtev svoje bestialnosti zakopali, znan, bo truplo o prvi priliki ekshumirano. Enako grdo so ravnali z nekim drugim ujetnikom, ki so ga — najprej opljuvali in pretepli — zaprli v mrtvašnico, kjer mu dva dni niso dali ne koščka kruha, ne požirka vode in ga potem odvedli neznano kam. Morda so ga že ravnotako zaklali. — In Nemci še upajo trditi, da so kulturni ljudje — hujši so kot vsaka zver in naša prizanesljivost in obzirnost v vsakem slučaju in napram vsakemu Nemcu jim daje še potuho k novim tolovajstvom.

Ne vemo, kedo je kriv, da antanta ni določila koj s prvega početka tudi proti južno avstrijskim Nemcem demarkacijske črte kakor jo je določila na Ogerskem med Čehi, Rumuni, Jugoslo-

veni in Madžari? Skoro gotovo je imela tukaj vmes svoje dolge prste bivša zaveznica Srbije ter bodoča zaveznica Nemcev in Madžarov — Italija. Toda to bomo šele zvedeli.

Kakor so bili Nemci v rajhu v strogimi odredbami kaznovani za kršenje mednarodnih pogodb in nečloveško postopanje z ujetniki in tujimi državljani, tako tudi koroški Nemci ne bodo ušli kazni, pa da se pogreznejo v zemljo. Kazen in pravica jih bodeta našla tudi pod zemljo. Težko čaka ljudstvo energične odločitve ameriške komisije in se sprašuje kedaj in kako dolgo še?

Jugoslovenski tabor v Prevaljah.

Danes se je tu vršil veličastem tabor koroških Slovencev, Od blizu in daleč je prihitelo kmečko ljudstvo in delavstvo. Mnžica je štela do 3000 ljudi.

Hiše so po večini okrašene s slov. trobojnicami, okna okrašena s zelenjem in slov. zastavicami. Vse je navdušeno in veselo; le par hiš je neokrašenih ki nam značijo, da tu stanujejo nemčurji, kojim sicer diši naš kruh, ki pa se še ne morejo vživeti v dejstvo, da bivajo v priznani jugoslovenski državi, ter da je treba sodelovati z onim narodom, čigar kruh jedo, od kojega so do sedaj prejemale mastne dobičke, da so postali bogati in prezetni.

Kakor so bile danes njih hiše neokrašene

Franjo Roš:

Kmetje.

1.

Luka Brajdič, visok in koščen kmet, se vrača s semnja s telico na dolgem konopcu. Srajca mu je pod vratom odpeta in vidijo se njegove izbočene, zagorele prsi. Slaba volja mu je obrnila k tlom razorani obraz. Zmračila mu je čelo in stemnila pogled drobnih oči. Glavo dvigne samo takrat, kadar obstane telica, ki je utrujena dolge in nagle hoje. Dreigne jo z debelo palico v bedro, da poskoči in oba nadaljujeta pot. Luka robanti in mrmra dalje v košate brke in gleda mrko izpod gostih obrvi.

Jesen je in zgodaj se bliža soluce obronkom goric na zahodu. S poslednjim, slabotnim ognjem se upira v široki hrbet Luke,

ki stopa z velikimi, trdimi koraki po beli cesti. O semnju na Dolenjem in o telici premišluje in ni vesel svojih misli.

Semenj je bil slab in kupcev malo. Ni bilo tistega življenja kakor drugekrati. V jutru se je ponujal dež in šele proti poldnevu so se oblaki raztepli. Luka Brajdič ni prodal telice. Ponujal jo je nizko pod ceno, komaj devetdeset je zahteval zanjo in slednjič je odnehal še za deset. Dva kmeta in mešetar Molj so jo ogledovali in otipavali, a kupčije ni bilo. Je že res, bulo ima telica na trebuhu, že na svet je prišla z njo. Pa zdaj je že precej manjša, kakor je bila in počasi gotovo izgine. Ljudje pa so trdoglavi in si ne dajo dopovedati ničesar. In poleg tega je Luka ponujal tako pod ceno, da je že skoro greh. Za sedemdeset je pa le ni dal. Sedemdeset za tako dobro rejeno telico in samo zato, ker ji je vrag naredil tisto bulo na trebuhu! Kaj ljudje nimajo več oči in možgan? In Luka je sklenil, da žene telico nazaj domov.

Ježi se zdaj, da že dolgo ne tako in ne hote zavilni palico v zrak. Telica se zboji,

odskoči v stran in konopec se izmuzne Luki iz roke. Steče za njo, jo ulovi in pot se vije dalje proti Lipovcu.

Prva hiša v vasi je dom Luke Brajdiča. Pri Brajdičevih niso revni, a zelo premožni tudi nišo. Lepa, solnčna polja imajo in gorica daje v dobrih letih prav dobro kapljico. Hiša je stara in čedna, le njena okna so čudno majna. Luka gotovo ne bi mogel pomoleti iz izbe svoje glave, čeprav nima preveč obširne. Kar se Brajdičev spominjajo v Lipovcu, so dočakali vsi visoko starost in nikdo ni umrl pred svojim šestdesetim letom. Ni še dolgo, kar se je Lukov ded odpravil s tega sveta. Par let je že nosil svoj deveti križ, ki mu pa ni bil težak, nekega večera se je napil v gorici in pijan je spal pod sodom. Iz pipe je curljalo redeče vino ravno na njegov obraz. Ko ga je Luka v jutru našel, je ležal kakor v krvi in tudi njegovi snežnobeli lasje so bili krvavi v vinu.

Lepo starost dočaka gotovo tudi Luka Brajdič. Že zdaj ima svojih petinpetdeset, pa je zdrav in vesel, brez sivega lasa in misli na

tako naj bodo v bodoče prazne in puste njih trgovine. Kdor mrzi slov. besedo, naj se tudi ne živi od slov. denarja.

Ob 9. uri je došla vojaška godba iz Maribora. Ob zveku sokolske koračnice smo odkorakali od veselicega prostora v cerkev pri fari. Cerkev je bila natlačeno polna, a velik del množice je moral ostati zunaj. Med mašo je svirala vojaška godba. Ko je po končanem opravilu zadonela narodna himna — Lepa naša domovina je ljudstvo ginjeno stoje polušalo te mile akorde.

Z godbo na čelu se je velikanska množica pomikala od cerkve na slavnostni prostor. Ker nam je milo nebo pošiljalo vroče solnčne žarke, se je te prireditve udeležila tudi šolska mladina, ki je nadušeno vsklikala — živio — in mahala slov. zastavicami med sprevodom.

Na okrašenem odru ovenčano sliko regenta Aleksandra zbrali so se govorniki raznih strank. Soince je pripekalo, kar je pomladansko vplivalo na razpoloženje tisočere množice pred odrom.

Prevaljski župan Franc Lahounik pozdravi v lepem govoru govornike in množico, izrazi svoje veselje, da more zborovalce slov. pozdraviti, želeč, da bi se vsa slov. koroška ozemlja ujedinila v Jugoslaviji, da bi bili vsi koroški Slovenci tesno združeni z drugimi slov. narodi.

Na to otvori zborovanje Andrej Oset, predsednik Narodnega sveta v Prevaljah, ki poda besede prvemu govorniku, koroškemu rojaku Dr. Ravniku. Ko je ta sporočil, da je antanta priznala Jugoslavijo kot ujedinjeno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, je navdušenje valovalo med množico in živio — klici so doneli od ust do ust. Ob koncu navdušenega govora se spominja prvobornika za pravico Wilsona, kojemu množica zakliče 3 kratni slava.

Kot drugi govornik nastopi vojak Pavlica iz Rihemberka na Goriškem. Poda žalostno sliko, o usodi, ki je zadela Goričane, ko so morali zapustiti svoje domove, otroke in žene ter se po večini z družino vred preseliti v begunske tabore, kjer so gladu umirali.

Po nekaterih krajih, kjer ni bilo baš potrebno, je Avstrijski nadvojvoda Jožef dal kraje kakor Rihenberg i. t. d. prisilnim potom izprazniti ravno pred trgovijo, da so se potem mogli avstrijski oficirji veseliti pri vipavskem biseru, ter delati s trgovijo ubogih ubežnikov bogate dobičke v škodo naših goriških beguncev.

Ko so se leta 1918 goriški begunci vračali zopet na svoje opustošene domove, ni jim

avstrijska vlada priskočila na pomoč niti z najpotrebnejšimi živili. Živel so skozi 3 mesece skoro od same pomladanske trave, nekateri so hodili peš proti Vidmu na Laško po korožno moko, ki so jo plačevali 22 do 25 kron za kilogram, da so se rešili od gladu preteče jim smrti.

Kralj Matjaž se je prebudil, on kliče svoje vojake na onkraj Soče, na onkraj gosposvetskega polja. Goriški vojaki nismo prišli na koroško mejo zato, da potegujemo one kronce, ker mi znamo zgrabiti tudi za lopato. Prišli pa smo, da žrtvujemo, če treba tudi naše življenje, da zabranimo upad nemških tolp na slov. ozemlje, ter obvarujemo koroško Slovence pred ono grozno usodo, ki je zadela goriške Slovence, biser slovenskega naroda. Ne služimo več pod oholimi avstrijskimi oficirji, naši častniki so nam voditelji in brati ob enem. Tak je tudi naš regent Aleksander, kojemu se klanjajo vsi narodi ter občudujejo njegovo vztrajnost v Parizu. Ako je že porušena naša solnčna Goriška ter doline spremenjene v pokopališča, kjer počivajo draga goriška srca kot žrtve za našo domovino, naj se tega gorja obvaruje vsaj koroške Slovence. In za to stojimo na straži severne meje ter tvorimo živ zid, čež kojega na bodo prišle ropazeljne nemške tolpe.

Solzilo se je ljudstvo ob teh živih besedah, ki so došle od prekipevajočega srca priprostega vojaka — begunca, ki so mu ostali le žalostni spomini na nekdanj bogato solnčno Goriško.

Govoril je nato Dr. Slokar iz Ajdovšene na Goriškem. Naslikal je krivice, ki so se nam godile od strani Nemcev, Madžarov in Italijanov. Njih uradništvo in učiteljstvo je zaslužjevalo slov. narod, da bi ga nadvladalo. Nemški cesar Viljem bode proklet od milijonov ljudi na tisočletja, ker je zakrivil, da je milijone ljudi žrtvovalo življenje za njegov imperializem. Na Jugu je bilo obešenih nad 60.000 jugoslovenskih žrtev, madžarski in nemški oficirji pa so se med obešanjem ob vojaških koračnicah, sprehajali z „damami“, ko so Slovenci umirali na vešalih za domovino. V Talerhofu priča na tisoče grobov, da so begunci umirali vsled lakote, med tem, ko so avstrijski nadvojvode in generali vsled vojske postali milijonarji. Ni čuda, da je ves svet obrnil hrbet gnjilemu Dunaju in Berlinu in so se Jugoslovenci vrgli v naročje demokratičnega Srbijskega. Ob teh besedah je iz množice zagromelo: Živela Jugoslavija, živel regent Aleksander!

„Nisem je, zaradi tiste bule je nisem. Semen je bil kilav“, odgovarja nevoljno.

„Kaj si zastoj gual na Dolenje?“

„Seveda. Bi pa raje ti gnala in bi prodala, če bi tudi kupcev ne bilo.“

„Malo niže bi šel, pa bi že kdo kupil.“

„Saj sem, ampak za šestdeset je nisem dal in je ne dam!“

„Joj, šestdeset za tako telico!“ zastoče Polona in pokliče hlapca Fronca, ki je prišel iz hleva. Odpelje telico in Sivka zamuka v vesel pozdrav. Polona nadaljuje:

„Rantič pa je prodal vola in še prav dobro ga je spečal.“

„Kaj me briga Rantič in njegov vol“, odvrne Luka. „Umazanec je, samo po denarju grabi, nikoli nima dosti in še župan bi bil rad.“

„Včeraj se je pri Tominku napil in pravil je, da omoži Anko na Suhem. Rekel je, da je Brajdičevina beračija.“

„To je dejal? Ne bom mu tega pozabil nikoli. Kaj, beračija je pri nas? Marku pa tudi ni treba biti žal, saj ne manjka deklet,

Govorili so še nadučitelj Hren iz Mute, zastopnik obmejnega poveljstva Dravske divizije nadporučnik Dr. Grablovič ter koroški rojak svetnik Dr. Kušej iz Pliberka. Vsled pomanjkanja prostora žal ne moremo donesti vseh teh navduševalnih govorov, kojim so pričujoči živahno pritrjevali.

Danes se je prvič na tako veličasten način proslavila naša priznana Jugoslavija v Prevaljah. Iz lepih koroških tal naj vzraste krasna slovenska cvetka, ki naj širi svoj vonj na južno razpoloženo Krajnsko in Goriško, na trdo in jekleno Koroško ter sosedno vinorodno Štajersko.

Po sklepnem govoru predsednika And. Oseta bila je soglasno sprejeta ta le **Resolucija**:

Nad 2500 glav broječa množica koroških Slovencev: kmetov, delavcev in ženstva zbrana na Jugoslovenskem taboru za mežiško dolino v Prevaljah dne 16. svečana 1919 zahteva, da se vsi po Nemcih, Madžarih in Italjanih zasedeni deli slov. ozemlja izpraznijo ter združijo v priznano Jugoslavijo.

Izjavljam o, da so ta po Jugoslovenih obljudena ozemlja jugoslovenska last in vsled tega neločljiv del priznane neodvisne države Srbov, Hrvatov in Slovencev;

Protestiram skupno z brati Primorci najodločneje proti zasedbi tega ozemlja in šopirjenju tujeredcev Nemcev, Madžarov in Italjanov po naši Jugoslaviji;

Zahvaljujemo se najtopleje nevstrašenim Jugoslovenskim vojakom, ki junaško branijo naše koroške severne meje pred vpadi nemško-koroških tolp v slovenski del naše koroške Jugoslavije,

Prosimo antantne zastopnike, da pri mirovni konferenci čim prej ukrenejo odločilne korake, da bode naša Jugoslavija očiščena od narodnih nasprotnikov ter zapričeta nemoteno narodno delovanje za procvit našega prebivalstva v srečni Jugoslaviji.

Po šiljamo najiskrenejše pozdrave našemu kralju Petru, regentu Aleksandru, osrednji vladi v Beogradu in pokrajinski vladi v Ljubljani

Obljubljamo jim svojo slovensko odkritosrčnost in udanost.

Živio kralj Peter, živio regent Aleksander, živela naša priznana jugoslovenska država, kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V Prevaljah, dne 16. svečana 1919.

Za občino Prevalje: župan Franc Lahounig l.r.

Za Narodni svet za Mežiško dolino v Prevaljah:

predsednik Andrej Oset l.r.

tajnik Dragotin Gilčvert l.r.

Za obmejno vojaško poveljstvo Dravske divizije:

nadporučnik Dr. Grablovič l.r.

njemu še celo ne“.

„Kaj pa misliš zdaj s telico?“

„Naredilo se bo tako ali tako. Dobro bom premislil vso stvar. Grem v vas in se kmalu vrnem.“

„Kaj, že spet hočeš k Tominku? Doma je vina dovolj, ti pa zapravljaš po krčmah? Bi raje položil na stran za Toneta. Telice nisi spečal, zdaj bi še pa tratil po nepotrebem.“

„Saj mi ni za pijačo, samo premisliti hočem, kaj s telico in povprašal bi koga za svet. Sploh sem pa jaz gospodar v hiši in delam lahko po svoji volji, kakor je meni prav. Če tudi zapijem telico ali gorico, saj je moje.“

Polona vzdihne globoko, Luka pa odide moških korakov. Potisne si klobuk nizko nad oči in gleda temno in črno v tla in se jezi, da ne bolj. Navsezadnje pa pride še Polona in mu pridiguje po svoji navadi. To je v zahvalo, ker se je pehal in potil ves dan. Zdaj pa bi še h Tominku ne smel, da se pogovori kaj pametnega in poplakne grlo.

(Dalje prihodnjič.)

smrt. Tudi njegov sin Marko bo dober gospodar, da malo takih. Močan je kakor hrast v gori in kadar ga Luka vidi, ga je vesel. Kadar se spomni Toneta, najmlajšega, ki je v mestnih šolah, mu postane tako čudno mehko in gorko pri srcu, da bi zavriskal in se razjokal samega veselja. Polonka je v devetnajstem letu in treba bo, da jo omoži. Ravno tako postavna in brhka je, kakor je bila njena mati Polona, ko se je Luka ženil pri njej. Polona je pridna in skrbna gospodinja, čeprav je včasih sitna in Luki oporeka. A njeni nauki ne pomagajo dosti, ker Luka ne opusti navad svojih let in očetov.

Sence se plazijo izza gričev na vzhodu in zagrinjajo v mehke mrak vso pokrajino. Hladno postaja in Luka Brajdič pridneje obdeluje telico s palico. Mudi se mu, ker grlo je suho in željno sveže, duhteče pijače. Zagleda svoj dom in Polono, ki prihiti iz hiše in sklepa roke. Gre mu nasproti in vpije vsa prestrašena:

„Joj Luka, za božjo voljo, kaj nisi prodal telice?“

Narodno gospodarstvo.

Prevalje. Kaj je zavarovanjem! Tako se povprašujejo prebivalci po Mežiški dolini. Poprej so hodili nemški agentje okrog nas ter hvalili svoje zavarovalne zavode. Marsikateri je zavaroval svoja poslopja ali življenje pri neslovenskih zav. zavodih. V zadnjem času ne pridejo ti agentje niti inkasirat zapadlih premij, kar prej nikdar niso zamudili. V opravičenem dvomu je ta in oni, kaj bode z zavarovalno svoto v slučaju kakega požara? Bodoli nemške zavarovalnice Jugoslovenom zlepa izplačevale zavarovalne svote, na kaki podlagi in ali ne bode treba te zahtevke sodnim potom ugotavljati?

Znani so nam slučajji, ko so državljani Jugoslavije vložili za svoje zahtevke proti dolžnikom v nemški Avstriji tožbe pri sodiščih v nemški Avstriji, a ta so se postavila na to stališče, da mora poprej tožitelj še le dokazati, če je državljan nemške Avstrije potem se bode o tožbi razpravljalo. Ni še to vprašanje končno rešeno, a to je gotovo, da to postopanje stane mnogo potov in pravnih stroškov ter jo končni uspeh še v naprej negotov.

Najlažje se je temu ogniti, ako se zavaruje pri slovenskih zavarovalnicah, ki imajo svoj sedež v Jugoslaviji. Pristojnost sodišča je v tem slučaju vsekakor dana v naši državi, škodo imajo oceniti domači cenilci in pri razsodiščih delujejo naši sodniki, ki bodo gotovo na obe stranki pravičnejše in bolj nepristransko sodili, kot tujerodci.

A tudi iz političnega in skupno gospodarskega stališča je dolžnost naših državljanov, da sklepajo zavarovanja le pri zavarovalnicah naše slovenske države.

Do sedaj so si nemške in italjske zavarovalnice nakopičile milijone iz premij, ki jih je plačeval Slovenec.

S tem denarjem so si tujerodci zidali krasne palače po neslovenskih mestih, dajali velikanske svote za nemške Schulvereine, Städtmarko, Lego nazionale in druga nam sovražna društva, plačevali z našim denarjem nemško učiteljstvo, da je otroke slov. starišev v prvi mladosti vzgajalo v nemškem duhu, jih zastrupljalo v njih nežnih čustvih ter tako odtujilo starišem in lastnemu narodu.

V neslovenskih zav. zavodih je nameščeno na tisoče nemških in laških uradnikov, kjer bi lahko imeli kruh uradniki slov. starišev, ako bi se vse zav. premije stekale v slov. zavode.

Sedaj, ko smo spojeni z našo lastno Jugoslovensko državo, bi slednja trpela tudi državno škodo n. p. pri davkih, kajti nemški zav. zavodi s sedežem v nemški Avstriji, plačujejo dohodninski davek, davek od svojih palač in posestev, uradniki svoj pridobninski davek i. t. d. v državno blagajno nemške avstrije. Ako te premije ostanejo v naši državi, bodo vsi ti davki zavarovalnic s sedežem v Jugoslaviji vplačani v naši državni blagajni. Vsi ti dohodki bodo v bodoče prišli nam vsem v prid in take palače, ki so bilo do sedaj zidane z našimi premijami v Nemški Avstriji, bodo se v bodoče dvigale na slov. tleh.

Vseh ugodnosti in koristi, ki izvirajo za vsakega posameznika in za skupno državo vsled zavarovanj pri domačih zavarovalnicah, bi se v kratkih stvkih ne moglo označiti. Vsak naj se pouči pri zastopstvu slov. zavarovalnice v najbližnjem okraju.

Za koroški del Jugoslavije, zlasti za Mežiško dolino dobi vsak potrebna pojasnila v občinski pisarni v Prevaljah ali v pisarni Narodnega sveta v Prevaljah.

Dnevne novice.

Velikovec. Nemci kršijo premirje in zavratno morijo. O priliki nemških napadov na Velikovec v zadnjih dneh smo imeli dve žrtvi. Padla sta poddesetnik Pečnik in poseč Rančan od celjskega pešpolka, ki je hrabro odbil vse nemške napade. Čast in slava vrlim junakom, ki so padli za sveto stvar domovine. Svet nam bo njih spomin!

Prevalje. Pri nas živi trgovec, bi je bogat postal od slovenskih grošev. Sedaj pa hujska proti Jugoslaviji in poveljčnje ničvrednega Bismarka. Odpuščeni uradniki in učitelji pa mu pri tej hujskariji pridno pomagajo. Tem neznčajnežan, ki so se preobjedli pri nas dobrega kruha in si nabasali žepe, bodi enkrat za vselej povedano, da je naše potrepljivosti konec in da bomo od sedaj naprej proti vsem hujskačem brezobzirno postopali in jim priskrbeli pošteno porcijo—ričeta v kajhi.

Črna. Grof Thurn še sedaj ravna z delaci kakor s sužnji po stari avstrijski navadi. Avstrija je že davno razpadla, pri grofu Thurnu pa morajo nekateri delavci, zlasti žagarji in drvarji delati še sedaj po 12 po 14 ur na dan! Če grof Thurn. noče zlepega razumeti, da velja tudi za njegove delavce brez razlike vsemurni delavnik, mu bomo pa to s pestjo dopovedali, ker smo že siti večnega robotanja. Za sedaj še uljudno zahtevamo odpomoči.

Borovlje. Jugoslovenski vojaki so se v Borovljah in v okolici dostojno obnašali, tako da je bilo prebivalstvo z njimi splošno zadovoljno. S prihodom nemških vojaških tolpa so se razmere pri nas zelo poslabšale. Nemčurji so iz samega sovraštva do jugoslovenskih vojakov komaj pričakovali nemških rešiteljev; sedaj pa jih tudi že preklinjajo in so jih do grla siti, ker povsod in torej tudi pri njih kradejo kakor srake in ropajo kakor divje zveri. Upamo, da bo te nemške kulture, v naših krajih kmalu konec.

Loka pri Glinjah. Pri nas pobirata poddirata podpise za nemško Avstrijo gostilničarka pri Orehu v Ždovlah in gostilničar pri Ravhu v Vesci pri Glinjah. Slovenci in Slovenke! Vzemite moko cunjjo in poženite. nabiralce podpisov za lačenbergersko republiko tja, odkoder so prišli! Če se Incko in Muhl tako navdušujeta za Nemško Avstrijo, naj pobereta šila in kopita in gresta tja! Mi pa ostanemo v Jugoslaviji in jih ne bomo pogrešali.

Borovlje. Nemške vojaške tolpe so vdrle v Borovlje dne 8. 1. 1919. S tem dnevom so prevzeli nemčurji tudi upravo in aprovizacijo. Od 8. 1. 1919. naprej pa do danes so dali za prebrano celega boroveljskega okraja en vagon repe! Pod jugoslovensko upravo smo dobili dovolj masti in moka, švabi pa imajo za nas le repo in še te premalo! Lepi „rešitelji“ in „osloboditelji“ Roža!

Začasen obči pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani pozivlja vse uradnike oziroma uradnice v tujini, ki so do sedaj bili nameščeni pri „občem pokojninskem zavodu za nameščence“ na Dunaju, oziroma pri kakem deželnem uradu tega zavoda, da se javijo pisмено ali osebno najkasneje do 25. februarja t. l. pri začasnem občem pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, ako želijo biti sprejeti v službo tega zavoda. Službeni pogoji so isti, katere so imeli pri dosedanem zavodu. Vodstvo zavoda opozarja na to, da se na poznejše prijave ne bo več moglo ozirati.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani pozivlja vse uradnike oziroma uradnice v tujini, ki so do sedaj bili nameščeni pri delavskih zavarovalnicah zoper nezgode v prejšnji Avstriji, da se javijo pisмено ali osebno najkasneje do 25.

februarja t. l. pri začasnih delavskih zavarovalnicah zoper nezgode v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, ako želijo biti sprejeti v službo tega zavoda. Službeni pogoji so isti, katere so imeli pri dosedanjih zavodih. Vodstvo zavoda opozarja na to, da se na poznejše prijave ne bo več moglo ozirati.

Naredba poverjenišva za socialno skrb zadevajoč zavarovanje delavcev proti nezgodam.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani, katera se je ustanovila za vse območje deželne vlade za Slovenijo, potrebuje za takojšnjo ureditev urada imenik vseh članov, kateri so bili do sedaj člani tržaške in graške delavske zavarovalnice zoper nezgode in katerih obrati leže na slovenskem ozemlju.

Zato se nalaga vsem poslodavcem, ki so bili do sedaj včlanjeni pri tržaški in graški delavski zavarovalnici, da predložijo za vse svoje zavarovanju zavezane obrate najpozneje do 25. februarja t. l. političnim oblastem I. stopnje zadnje še veljavne uvrstitvene odloke (Einreihungsbescheide), katere bo zavarovalnica nespremenjene zopet vrnila po uradni uporabi.

Obenem se podjetniki pozivljajo, da prijavijo vse svoje zavarovanju zavezane obrate po stanju 1. januarja 1919 na novo političnim oblastem I. stopnje z izjavo, do kedar in za katere obrate je plačana zadnja premija (prinos). Za prijavo se lahko uporabijo dosedanje tiskovine; kdor pa teh nima, jih dobi pri začasnih delavskih zavarovalnicah zoper nezgode v Ljubljani.

Političnim oblastem I. stopnje se naroča, da zbirajo, te uvrstitvene odloke in prijave ter da pazijo na to, da jih oddajo vsi poslodavci. Ves ta material pošljejo politične oblasti najkasneje do 5. marca t. l. začasnih delavskih zavarovalnicah zoper nezgode v Ljubljani.

Politične vesti.

Nemci napadli Velikovec.

Napad odbil. Kršitev premirja.

Velikovec, 19. febr. Včeraj ob devetih zvečer so Nemci med Orličjo vasjo in Črnim gradom napadli Velikovec. Sodelovala je nemška težka artiljerija. Napad je bil ob desetih zvečer popolnoma odbit. S tem so Nemci prekorčili demarkacijsko črto in kršili premirje. (Jedannin-tridesetokrat op. ur.)

Velikovec, 21. febr. Tu se je včeraj mudila informativna komisija francoških častnikov, ki si je ogledala Celovec in Beljak ter se preko Velikovca odpeljala nazaj proti Mariboru. Koroške Nemce so z kratkim izrazom označili kot boljševike. Podivjana sodrga v Celovcu je celo ogrožala njih življenje. Upamo, do bodo osebne izkušnje neposredneje uplivala na energične ukrepe antante kakor vladni protesti.

Pliberk, 20. febr. V nedeljo, dne 2. sušča 1919 vrši se v Pliberku, Krekov trg, pričenski ob pol 10. uri dopoldne Jugoslovenski manifestacijski shod, na katerem govori več različnih govornikov, med temi tudi naš bivši poslanec Grafenauer. Pri shodu sodeluje vojaška godba iz Maribora ter pevski zbor. — Slovenke, Slovenci, udeležite se vsi tega velevažnega shoda ob času, ko se odloča naša usoda!

Sklicanje narodnega predstavništva v Beogradu.

Ministrstvo za pripravo ustavotvorne skupščine in iznačenje zakonov kraljestva SHS je sporočilo deželni vladi v Ljubljani z odlokom

št. 86 z dne 14. februarja, da je ministrski svet sklenil v svoji seji dne 14. februarja narodno predstavništvo sklicati na 1. marca t. l. Zasedanje bo v Beogradu. Vlada je storila vse, da odpravi obstoječe težkoče in je upati, da se bo to posrečilo do sestanka narodnega predstavništva. Velike ovire so le še zaradi stanovanj, oziroma prenočevanja. Skrbelo se pa bo, da bodo sobe na razpolago. Priporočljivo pa je, da vzamejo gospodje poslanci s seboj najnujnejše posteljno perilo in odejo. Sovražnik je namreč oropal popolnoma naše glavno mesto.

Česka prva priznala Jugoslavijo.

Praga, 18. febr. (Lj. k. u.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: „Narodni Listy“ pišejo: Glasom jugoslovenskih listov so Norveška, Grška in sedaj tudi Zedinjene države pripoznale kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Resnično pa je bila naša republika prva, ki je pripoznala kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, in sicer na posebno svečan način, ki se je izrazil ob izročitvi poverilnih listin poslanika belgrajske vlade Hribarja. Ne vemo, kako je jugoslovensko časopisje moglo pozabiti na to dejstvo, ki ga samo konstatiramo. Preverjeni smo, da to zadostuje. Naši prijatelji gotovo sami vidijo, da je imel ta čin, ki je sicer formaliteta, pri nas globok pomen v duhu onega poslanstva, ki je še danes kačipot naše politike, kakor je tudi kačipot jugoslovenski politiki.

Razdelba mandatov v nemški avstriji.

Dunaj, 17. februarja. Od 255 mandatov nemško — avstrijske narodne skušćine je bilo včeraj izpolnjenih 162 mandatov. Ostali mandati se radi zasedenja gotovih nemško — avstrijskih pokrajin po Čehoslovakih in Italijanih, niso mogli razdeliti. Izvoljeni so bili: Na Spodnjem Avstrijskem: 47 socijalnih demokratov, 27 krščanskih socialcev, 8 nemških nacionalcev, 1 meščanski demokrat, 1 židovski nacionalcec in 1 Čehoslovak; na Zgornjem Avstrijskem: 5 socijalnih demokratov, 11 krščanskih socialcev, 2 nemška nacionalca in 4 od napredne stranke: na Solnograškem: 2 socijalna demokrata, 3 krščanski socialci, 2 nemška liberalca: na Štajerskem: 9 socijalnih demokratov, 16 krščanskih socialcev in pripadnikov Štajerske kmetske zveze, 2 nemška demokrata; na Koroškem: 4 socialni demokrati, 2 krščanska socialca, 1 nemški demokrat, 2 prtpadnika koroško kmetske zveze; na Tirolskem: 2 socijalna demokrata, 5 pripadnikov katoliški kmetske zveze in tirolske ljudske stranke (krščanski socialisti in konservativci), 1 nemški liberalcec: na Predarlškem: 1 socialni demokrat in 3 krščanski socialni demokrat in 3 krščanski socialci. Skupno je bilo izvoljenih 70 socijalnih demokratov, 67 krščanskih socialcev, 23 nemških liberalcev, 1 koroški nacionalcec in 1 Čehoslovak.

Jugoslovenske meje na severu upravičene.

Ženeva, 18. febr. „Jornal des Debats“ piše: Severne meje Jugoslovenov na Koroškem in Štajerskem so popolnoma upravičene, ker odgovarjajo narodnemu prebivalstvu in zemljepisni meji.

Revolucija v Rumuniji?

Pariz, 18. febr. Semkaj je došla vest, da je v Rumuniji izbruhnila revolucija. Kraljeva rodina je pobegnila v Jaš. Kraljevski dvor so revolucionarji obstreljevali.

Listnica uredništva.

Dr. R. R. Maribor: Iskrena hvala za poročila. Prosim za uvodni članek. — F. O. Braslovče: Članek priobčim v prihodnjem broju. Več pisмено. J. J. Apače: Hvala za dopis. Poročajte še večkrat. Vsem dopisnikom Korotana: Poročajte o novicah in dogodkih iz svojih krajev kratko in jedrnat, ker nam nedostojte prostora.

P. T.

Prijatelje našega lista prosimo, da nabirajo darove za tiskovni sklad Jugoslov. Korotana, jedin neodvisni obmejni list v vzhodnem Korotanu, ki se bori za starodavne pravice Slovencev—Jugoslovenov, a se mora boriti istočasno še z velikimi začetniškimi težavami. Darujte z geslom: Iz naroda za narod!

VINO

■ sadjevec in kisló vodo ■

razpošilja po Jugoslaviji

ANDREJ OSET

Tolsti Vrh (Guštanj).

Trgovci, gostilničarji, obrtniki
in drugi uradniki ki žele kaj

kupiti

ali se naseliti

v jugoslovenske Koroški naj takoj
natančno poročajo svoje podatke na

Narodni svet, Guštanj, Korotan

Andrej Oset.

Kupujem drva

bukova in hrastova, najmanj polsuhu,
naložena v vagon za takojšnjo dobavo.
Ponudbe s skrajno ceno in množino je poslati
trrdki

Vinko Vabiš,
Žalec pri Celju.

Potnike išče

marljive in zanesljive

 Zavarovalni oddelek vdovskega in sirotinskega zaklada

za politični okraj Velikovec.

Osebam, ki imajo omenjene lastnosti se nudi lep zaslužek in celo trajna eksistenca.

Vojni invalidi imajo prednost.

Zglasiti se treba pri vodji zavarovalnice g. **Ivanu Osvald, Velikovec,** Gorenja poštna ul. št. 127.

Suhe gobe
in poljedelska semena
plačuje po najvišji ceni

Sever & Komp.
Ljubljana.

FRANC KAGER

izdelovateljare brnih predme tov in predme
tov iz bronca **MARIBOR, Viktringhofgasse**
ulica 22, izdeluje štamplije iz kavčuka in
kovine, barvne blazinčce in barve, štamplije
za žig itd.

Podpisani naznanjam, da sem s 1. svečanom 1919 prevzel

Hotel „Balkan“
(prej Nadvoj. Ivan) v Celju,
Gospiska ul. 7.

Z obratom hotela pričnem dne 1. svečana
t. l. Otvoritev restavracije v soboto, 8. sveč.

Zagotavljajoč najboljšo postrežbo, se
slavnemu občinstvu vljudno priporoča

Milan Heberlé.

Hiša

s tremi sobami, kuhinjo, kletjo in pritklinami
ter majhnim vrtom v Pliberku je poceni na
prodaj. — Več pove davčni eksekutor Volina
v Pliberku.

Razpis služb.

Vodstvo začasne celavske zavarovalnice
zoper nezgode in začasnega občega pokojninskega
zavoda za nameščence v Ljubljani
razpisuje 10 mest za pomožne uradnike oziroma
uradnice. Prejemki in napredovanje po dosedanjih
statutih, kar pa ni slabše, kakor pri državnih pomožnih
uradnikih. Predpogoj dovršena meščanska ali
trgovska šola, nižje srednje šole oziroma temu enakovredna
službena praksa. Razun tega se želi znanje slovenske
stenografije in strojepisja. Pri sicer enakih
prosilcih imajo vojni inval di prednost.

Nekolkovane prošnje opremljene z domovinskim
listom, s šolskimi spričevali, z dokazili dosedanjega
službovanja, uradnim potrdilom invalidnosti, z zdravniškim
in s spričevalom o nravnosti je vložiti najkasneje do 20. t. m.
pri vodstvu gornjih zavodov v Ljubljani, Turjaški trg št. 4.